2019

ADVANCE SANSKRIT

Full Marks: 100

Pass Marks: 30

Time: Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

UNIT-I

1.	Give very short answers of the following questions	s :
	তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ লিখাঃ	

- (a) Who is the author of Pratimā Nāṭaka? How many dramas are ascribed to the author of Pratimā Nāṭaka?

  প্ৰতিমা নাটকৰ নাট্যকাৰ কোন? প্ৰতিমা নাটকৰ নাট্যকাৰে মুঠতে কিমানখন নাটক লিখিছিল?
- (b) How many acts are there in the play Pratima Naṭaka? What is the source book of Pratima Naṭaka?

  প্ৰতিমা নাটকৰ মুঠ অঙ্ক কেইটা? প্ৰতিমা নাটকৰ আধাৰ গ্ৰন্থ কি?
- 2. Write short answers of the following:

চমু উত্তৰ দিয়া ঃ

- (a) 'স্নীন্ दोषान্ कोऽभिधास्यति'

  Which three दोषs are mentioned here?

  ইয়াত কোন তিনিটা দোষৰ কথা উল্লেখ কৰিছে?
- (b) येन प्राणाश्च राज्यख स्त्रीशुक्लाय विसर्जिता:।

  इमां दशरयस्य त्वं प्रतिमां किं न पृच्छते?

  Who is the speaker of this verse? Why did he say this?

  2
  এই শ্লোকটিৰ বক্তা কোন? কিয় তেওঁ এইদৰে কৈছে?

- 3. Translate into English or Assamese : (any one)
  থিকোনো এছোৱা ইংৰাজী বা অসমীয়ালৈ অনবাদ কৰা ঃ
  - (a) साधुमुक्तपुष्पलाजाविष्कृता बलयः, दत्तचन्दनपञ्चाङ्गुला भित्तयः, अवसक्तमाल्यदाम शोभिनि द्वाराणि, प्रकीर्णाः बालुकाः। कि नु खलु पावणोऽयं विशेषः, अथवा आह्निकमास्तिक्यम्? कस्य नु खलु दैवतस्य स्थानं भविष्यति? भवतु, प्रविश्य ज्ञास्ये।
  - (b) द्रुमा धावन्तीव द्रुतरथगतिक्षीणविषया नदीवोद्वृताम्बुनिर्पतित महीनेमिविवरे। अख्यिक्तिर्नष्टा स्थितमिव जवाच्चक्रवलयं रजश्चाश्वोद्भृतं पतित पुरतो नानुपतित॥
- 4. Explain with reference any one of the following : প্ৰসঙ্গ সংগতি দেখুৱাই তলৰ যিকোনো এটা শ্লোকৰ ব্যাখ্যা কৰা ঃ

(a) हदय! भव सकामं यत्कृते शङ्कसे त्वं शृणु पितृनिधनं तद गच्छ धैर्यं च तावत्। स्पृशति तु यदि नोचो मामयं शुक्लशब्द स्त्वथ च भवति सत्यं तत्र देहो विशोध्य:॥

- (b) अयोध्यामटवीभूतां पित्राभ्रात्रा च वर्जिताम्। पिपासार्तोऽनुधावति क्षीणतोयां नदीमिव॥
- 5. Describe in your own words the theme of the 3rd act of Pratima Naṭakam.

6

4

প্ৰতিমা নাটকৰ তৃতীয় অঙ্কৰ কাহিনীভাগ নিজৰ কথাৰে বৰ্ণনা কৰা।

Contd.

UNIT-II

6.	Write short answers of the following
	তলৰ প্ৰশ্নকেইটাৰ চমু উত্তৰ দিয়া ঃ

(a) Who is the ऋषি of Savitr Sūkta? 'সবিতা' সক্তৰ ঋষি কোন?

- S 1
- (b) In the word 'अग्निर्मीले', what is the meaning of 'ईले'?

  'अग्निर्मीले' এই শব্দটোত 'ঈলে' শব্দটোৰ অৰ্থ কি?
- 7. Translate into Assamese or English any one of the following:

অসমীয়া বা ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰা : (যিকোনো এটাৰ)

- (a) अग्निर्माले पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम्। होतीरं रल्धातमम्॥
- (b) यो जात एव प्रथमो मनस्वान्देवो देवाऋतुना पूर्यभूषत्। यस्य शुष्माद्रोदसी अभ्यसेतां नृम्णस्य मुह्ना स जनास इन्द्रः॥
- 8. Explain **any one** of the following : যিকোনো এটাৰ ব্যাখ্যা কৰা ঃ
  - (a) सङ्गच्छध्वं सं वेदध्वं सं वो मनांसि जानताम्। देवा भागं यथा पूर्वे सञ्जनाना उपासते॥

(b)	आ कृष्णेन् रजसा वर्तमानो निवेशयन्नुमृतं मत्यं च।
	हिरण्य्येन सविता रथेन देवो याति भुवनानि पश्यन॥

9. Give a brief description of the characteristic features of either Agni or Indra.

6

অগ্নি বা ইন্দ্ৰৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্যসমূহৰ চমু বৰ্ণনা আগবঢ়োৱা।

10. (a) Elucidate the idea of the following:

ভाব প্ৰকাশ কৰা ঃ

'तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा मा गुध: कस्यस्विद्धनम्'

2

2

(b) Write grammatical notes on any one of the following :

তলৰ যিকোনো এটাৰ বৈয়াকৰণিক টোকা লিখা ঃ
।
इड्य:, पर्जन्य:, क्रतुना, हिरण्ययेन।

OR / অथवा

Reproduce from your memory the 'शान्तिमन्त्र' (36:17) of Yajurveda. যজুৰ্বেদৰ 'শান্তিমন্ত্ৰ' (৩৬:১৭) মুখস্থ লিখা।

UNIT-III

11. Answer the following as directed:

S

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী উত্তৰ দিয়া ঃ

(a) The author of the Chandomañjarī is Kālidasa/Gaṅgādāsa/Piṅgala.
ছন্দোমঞ্জৰীৰ গ্ৰন্থকাৰ কালিদাস/গঙ্গাদাস/পিঙ্গল।
(Write the correct word)
(উপযুক্ত শব্দটো লিখা)

(b) पद्य is of two types. What are they?
পদ্য দুই প্ৰকাৰৰ। সেই কেইটা কি কি?

- (c) How many শতাs are there according to the Chandomañjarī? 1
  'ছন্দোমঞ্জৰী'ৰ মতে গণ কেই প্ৰকাৰৰ?
- 12. Answer the following questions : (any two)
  তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা ঃ (যিকোনো দুটাৰ)

2+2=4

- (i) What is गुरु and লঘু?
  গুৰু আৰু লঘু বুলিলে কি বুজা?
- (ii) What is 'यति' according to the Chandomañjarī?
  ছন্দোমঞ্জৰীৰ মতে 'যতি' কি?
- (iii) Quote the verse as you find in the Chandomañjarī which defines the 'गण's.

ছন্দোমঞ্জৰীত পোৱা ধৰণে 'গণ'ৰ সংজ্ঞা নিৰূপণ কৰা শ্লোকটো লিখা।

13. Define and illustrate with examples any two of the following:

4+4=8

তলত দিয়া যিকোনো দুটা ছন্দৰ সূত্ৰ লিখি উদাহৰণ সহ বুজাই দিয়া ঃ
Anusṭup, Indravajrā, Varnsasthavilam, Vasantatilakam, Śardūlavikrīdita.

UNIT-IV

- 14. Write very short answers of the following : (any three) 1+1+1=3
  চমু উত্তৰ দিয়া ঃ (যিকোনো তিনিটাৰ)
  - (i) What is the meaning of 'বর্গন'? 'দর্শন' মানে কি বুজা?
  - (ii) What is the another name of 'বীথাষিক বৰ্ধান'?

    'বৈশেষিক দৰ্শন'ৰ অন্য এটা নাম কি?
  - (iii) Who was the founder of Advaitism?
    আদৈতবাদৰ প্ৰতিষ্ঠাতা কোন?
  - (iv) Who was কণাব? কণাদ কোন আছিল?
  - (v) What are the two main divisions of Indian Philosophy?
    ভাৰতীয় দৰ্শনৰ মুখ্য ভাগ দুটা কি কি?
- 15. Write short answers of the following:

2

চমু উত্তৰ দিয়া ঃ

What do you mean by 'Saguna Brahma' and 'Nirguna Brahma' according to Vedanta Darsana?

'বেদান্ত দর্শন' অনুসৰি 'সগুণ ব্রহ্ম' আৰু 'নির্গুণ ব্রহ্ম' বুলিলে কি বুজা?

- 16. What is Pramāṇa? How many types of Pramāṇa are there according to ন্যায় Philosophy?

  4
  প্ৰমাণ বুলিলে কি বুজা? ন্যায় দৰ্শনৰ মতে প্ৰমাণ কেইপ্ৰকাৰ?
- 17. What do you mean by Āstika Darśaṇa and Nāstika Darśaṇa? Write the names of the schools belonging to these two types.

  6
  আন্তিক দর্শন আৰু নান্তিক দর্শন বুলিলে কি বুজা? এই দুই দর্শনৰ অন্তঃগত সম্প্রদায় সমূহৰ নাম লিখা।

UNIT-V

- 18. Explain and illustrate *any two* of the following sūtras : 4+4=8
  তলৰ *যিকোনো দুটা* সূত্ৰৰ ব্যাখ্যা কৰা ঃ
  - (a) हलन्त्यम्
  - (b) आदिरन्त्येन सहेता
  - (c) तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम्
  - (d) पर: सन्निकर्ष: संहिता।
- 19. Write short answers of the following : 1+1=2
  চমু উত্তৰ দিয়া ঃ
  - (a) What is माहेश्वर Sūtra?
    মাহেশ্বৰ সূত্ৰ কি?
  - (b) How many Sūtras are there in the माहेश्वर Sūtra?

    মাহেশ্বৰ সূত্ৰত কিমানটা সূত্ৰ আছে?

UNIT-VI

20. What is कृत प्रत्यय? Write some rules regarding the uses of कृत प्रत्यय with examples.

কৃৎ প্রত্যয় কাক বোলে? কৃৎ প্রত্যয়ৰ প্রয়োগৰ কেইটামান নিয়ম উদাহৰণ সহ বুজাই লিখা।

OR / অथवा

Write short notes on शतृ and सानच् प्रत्यय।
শতৃ আৰু শানচ প্ৰত্যয়ৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা।

OR / অथवा

(b) Substitute a single compound word for each of the following : (any four)

তলত দিয়াবোৰৰ সমাসবদ্ধ ৰূপ লিখা ঃ (शिकाना চাৰিটাৰ)

मृदो: विकार:, दशरथस्य अपत्यं पुमान्, तिले भवम्, पुन: पुन: मिथ्या वदति, शरीरेण निवृत्तम्।

OR / অथवा

- (c) Change the voice of the following sentences : (any four)
  তলৰ বাক্যবোৰৰ বাচ্য পৰিবৰ্ত্তন কৰা ঃ (যিকোনো চাৰিটাৰ)
  - (a) रामेण रावणः हतः।

- (b) सा गतवती।
- (c) अहं बालकम् आस्वयामि।
- (d) अहं पुस्तकमेकं पठितवान्।
- (e) सः मां फलमेकम् अददात्।

UNIT-VII

22. Translate into Sanskrit: (any five)

 $2 \times 5 = 10$

সংস্কৃতলৈ অনুবাদ কৰা ঃ (যিকোনো পাঁচটা)

- (a) India is the land of ancient culture. We are children of Indian soil.
  ভাৰতবৰ্ষ প্ৰাচীন সংস্কৃতিৰ দেশ। আমি ভাৰত ভূমিৰ সন্তান।
- (b) We should all love India, where we are born and which is one of the oldest countries in the world.
  - আমি প্ৰত্যেকেই ভাৰতবৰ্ষক ভালপোৱা উচিত, য'ত আমি জন্মগ্ৰহণ কৰিছো আৰু ভাৰতবৰ্ষ পৃথিবীৰ ভিতৰতে এখন অন্যতম প্ৰাচীন দেশ।
- (c) Mahākavi Kālidāsa was a renowned poet of India. He was famous for Upamā Alamkāra.

  মহাকবি কালিদাস ভাৰতবৰ্ষৰ এজন প্ৰসিদ্ধ কবি আছিল। তেওঁ উপমা অলংকাৰৰ বাবে বিখ্যাত আছিল।
- (d) One should not tell a lie. There is no greater virtue than truth.
  কৃতিয়াও মিছা কথা ক'ব নেলাগে। সত্যতকৈ ডাঙৰ ধৰ্ম একো নাই।

- (e) The sun rises in the east. The sky is covered with dark cloud.
  সূৰ্য্য পূবপিনে উদয় হয়। আকাশখন ক'লা ডাৱৰে আৱৰি আছে।
- (f) The peacock is dancing repeatedly.

  ম'ৰা চৰাইটোৱে বাৰে বাৰে নাচিছে।
- (g) Rama went to the forest with Sitā and Lakṣhmaṇa.

  ৰাম সীতা আৰু লক্ষণৰ লগত বনলৈ গৈছিল।